

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XIV. Contrariis occurritur argumentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

varet rectitudinem, propter ipsam rectitudinem.

- 96 3°. Idipsum probatur ex communi doctrina Sanctorum. Est enim procul dubio eorum omnium, qui tradunt obligationem referendi omnes actus nostros deliberatos in Deum. Quos longo agmine lib. 8. proferemus.
- 97 Est & specialiter Tertulliani l. de patient. c. 8. aientis, *manere nos omnis vani & supervacui dicti reatum*. Et Basilii Magni in Plal. 29. dicentis, quod omnis actio nostra vel nos ad Deum erigit, tamquam bona; vel ad inferiora deprimit, tamquam mala & peccaminosa: *Una qualibet actio, aut ad inferiora nos per peccatum gravando deducit; vel habiles ad Deum accedendi, ad Deum tollit*.
- 98 Et D. Augustini l. 2. de peccat. merit. c. 18. *Mrum, si potest in medio quidem voluntas sic consistere, quod nec bona, nec mala sit*. Et infra: *Voluntas, aut bona est, aut mala*. Quod Augustinus non dicit de sola voluntate in potentia, sed in actu, uti constat ex contextu & scopo ipsius, necnon ex eo quod si voluntas in actu non necessarii foret bona vel mala, id est, bene volens, vel male, nec voluntas in potentia necessarii talis foret. Cum voluntas in potentia ab actu suo qualificetur, utpote talis, qualis est dilectio ejus, uti frequenter Augustinus dicit. Nec ibi dumtaxat Augustinus negat actum in individuo indifferentem, sive medium inter recte & male factum, sed & in lib. de utilit. cred. c. 12. cum dicit: *Nonne factum, si recte factum non est, peccatum, id est, male factum est?* Porro ideo factum medium non admittit, quia *cum facit homo aliquid ubi peccare non videtur, si non propter hoc facit, propter quod facere debet (utique propter Deum) peccare convincitur. Ipso enim non recto sine peccatum est*.
- 99 Nec S. Fulgentius factum admittit medium inter bene & male factum. Cum actum non admittat medium inter placentem Deo, eique displicentem, l. 1. de verit. predest. c. 18. Alias enim ibi non diceret: *Omne quod non est ex fide, peccatum est. Et sine fide impossibile est placere Deo. Qui autem Deo non placet, sine dubio displicet*.
- 100 Nec D. Paulinus, sive Author Epistolae ad Celantiam, diceret: *Omne quod agimus, omne quod loquimur, aut de lata, aut de angusta via est*.
- 101 Nec D. Gregorius l. 26. Moral. c. 13. *Non enim ante oculos Dei vacue transvolant cogitationes nostra, & nulla momenta temporis per animum transeunt, sine statu retributionis*. Uti nec Bernardus: *Sicut capillus de capite, sic nec momentum peribit de tempore*. Nec Sancti passim dicerent, non dari medium, inter proficere & deficere. Si enim medium agnoscerent, inter bene & male agere, eo ipso medium agnoscerent, inter proficere & deficere. Cum is qui nec bene agit, nec male, nec proficiat, nec deficiat, ut per se manifestum est.

CAPUT XIV.

Contrariis occurritur argumentis.

Objicies 1°. In Concilio Constantiensi sess. 15. a. 6. damnata est propositio Joannis Hus, qua dicebat, nulla esse opera indifferentia.

Respondeo damnatam esse in sensu Authoris, volentis, omnia justorum opera esse bona, omnia opera peccatorum esse mala. Quod est haereticum: quia *sepies in die cadit justus*. Et peccatores saepe faciunt actus moraliter bonos, quibus ad justificationem disponuntur.

Objicies 2°. D. Hieronymus epist. 89. dicit, quod *bonum est continentia, malum est luxuria: inter utrumque indifferens, ambulare... sive enim feceris, sive non feceris, nec justitiam habebis, nec injustitiam*. Ubi ly *feceris*, denotat actum in individuo. Nihil enim fit, nisi in individuo.

Respondeo negando consequentiam. Quemadmodum enim Hieronymus, dum ait, continentiam esse bonum, sic vult esse bonum ex objecto, ut non neget male fieri in individuo, si fiat ob finem malum, v. g. vanam gloriam; sic dum ait, ambulare, esse actionem indifferentem, sic vult esse actionem indifferentem ex objecto, ut non neget male fieri in individuo, si fiat cum defectu debiti finis. Solum enim vult, quod sive actionem illam fecerimus, sive non fecerimus, nec justitiam habebimus, nec injustitiam, quantum est ex specie talis actionis. Quamvis enim nihil fiat, nisi in individuo; non tamen de solis individuis, sed etiam de solis speciebus & generibus, recte dicitur, quod fiant, in aliquo videlicet individuo suo, ut constat ex Genes. 1. *Fecit Deus bestias terre juxta species suas, & jumenta, & omne reptile terra in genere suo*.

Objicies 3°. Nazianzenus orat. 3. in Julian. ait, quod *non continuum panem dignus sit, qui laudem non meretur*.

Respondeo, vel hoc dicere propter actiones ex specie indifferentes, propter quas, specificè spectatas, nec poenam, nec laudem homo promeretur. Vel hoc dicere, propter actiones deliberatas secundum speciem suam, sed indeliberatas secundum defectum circumstantiae individuantis, relationis scilicet ad debitum finem ultimum. Quia dum deliberatè quidem homo ambulat, sed ex naturali oblivione, seu distractione & inadvertentia, citra negligentiam, omittit relationem ambulationis in Deum, non peccat ex defectu istius relationis; utpote indeliberato, atque adeo non voluntario. Isto proinde casu, ob naturalem indeliberationem, atque hoc sensu ob naturalem miseriam, ambulatio ipsius est indifferens in individuo; quod solum intendere videtur S. Bonaventura in 2. dist. 41. a. 1. q. 3. Sed non ideo vera esse definit assertio nostra, procedens de actibus plenè deliberatis; tam scilicet secundum rationem suam

suam specificam, quam secundum circumstantiam individuam debiti finis ultimi. Dari namque actus indeliberatos, in individuo indifferentes, nemo est qui negat.

105 Objicies 4°. Assertio nostra conscientias gravat, scrupulisque, imò peccatis innumerabilibus exponit; utpote secundum quam licitum non est pulchrum spectare campum, fragrantem rosam odorare, ob solam naturæ commoditatem, vel delectationem, ignem accedere, &c.

111 Respondeo negando antecedens. Neque enim assertio nostra conscientias gravat, sed levat, tradendo modum, ex amore debiti finis, suavius operandi, innumerabiliumque peccatorum omissionis sarcinam deponendi, quæ ab iis incuruntur, qui debitum in actionibus suis finem prætermittunt. De quibus S. Thomas intelligit verba ista Job 22. *Propter malitias tuas, & infinitas iniquitates tuas.* Intelligit (inquam) de peccatis omissionis, quæ infinita esse dicit, longèque plura, quam peccata commissionis.

106 Neque assertio nostra illicitum dicit, pulchrum spectare campum, vel fragrantem odorare rosam, nec omnes vitæ commoditates rejicit, & delectationes; sed docet eas ad finem debitum referendas; nec iis vetat uti, sed frui, dum docet eas assumi debere ut medium, non ut finem.

107 Per consequens assertio nostra horrida non est; sed ordinata, casta, & homine digna, dum eum dicere vult cum Philosopho Morali epist. 65. *Major sum, & ad majora natus, quam ut mancipium sim corporis mei.* Contraria verò assertio permittit inordinationem homine indignam, dum contra rationis ordinem, voluntatem, potentiarum reginam, iis potentiis permittit ancillari, quibus debet principari. Quod profectò facit, dum ipsi permittit agere propter delectationem sensibilem præcisè; atque adeò propter finem proprium facultatis inferioris. Hoc ipso namque permittit, ut major serviat minori, ratio concupiscentiæ obsequatur. Illa quippe potentia alteri servit, & subordinatur, quæ suum actum non exercet, nisi propter finem alterius, ut videre est in arte dolandi lapides, quæ idèò deservit ædificatoriæ, quia lapides non dolantur nisi ad finem ædificandi. Facultas proinde rationalis servit & subordinatur facultati animali, dum actus ipsius non fiunt nisi ob sensibilem delectationem, vel commoditatem, quæ est finis proprius facultatis animalis. Quod proinde illicitum merito Ecclesia declaravit per Decretum Innocentii XI. quo damnata est propositio octava & nona inter 65. Nec tamen idèò scrupulis & innumerabilibus peccatis conscientias exposuit.

108 Itaque ratio, seu facultas rationalis advigilare debet, ne voluptas sensibilis præcurrat; cum subsequi debeat: & ne assumatur ut finis, sed ut medium ad finem debitum. Quod si quando præcurrat, non propterea scrupulis an-

gi nos oportet, sed coram Deo confundi & humiliari; nec animus tristitiâ obrui debet; sed servire Domino in timore Sanctorum, qui nec obruit, nec turbat; sed humiliat, & humiliando sublevat: cor enim contritum & humiliatum non despicit Deus, sed tranquillum facit, dando ipsi pacem justorum, quæ in ipsis quoque timoribus, exuperat omnem sensum, ut benè Contenson. to. 3. dissert. 4. c. 2. specul. 3.

CAPUT XV.

Omnis actus in individuo bonus, ad debitumque finem ultimum relatus, meritorius est, saltem de congruo: nullus steriliter bonus.

DE congruo (inquam) quia ex propositionibus sexagesima secunda & sexagesima quinta à Pio V. damnatis constat, actus in individuo bonos, nullaque ex parte peccaminosos, per gratiam Spiritus sancti, nondum inhabitantis, fieri à peccatoribus, nondum justificatis, quibus ad justificationem disponuntur. Sola verò opera justorum, quæ fiunt à vivo Christi membro, per gratiam Spiritus sancti inhabitantis, meritoria sunt de condigno.

109 Probatum itaque assertio nostra 1°. ex D. Ba. filio n. 97. relato, aiente, quòd omnis actio, quæ nos ad inferiora per peccatum gravando non deducit, *habiles ad Deum accedendi, ad Deum tollit.* Omnis verò actio, nos ad Deum tollens, sine dubio meritoria est, saltem de congruo.

2°. Juxta Augustinum, & alios communiter Patres, nullus est actus in individuo bonus, nisi in Deum, tamquam finem ultimum, actu vel virtute relatus, ex verò sinceroque Dei propter se amore, uti demonstrabitur lib. 8. Sed nullus actus ejusmodi potest non esse salutatis, seu proficius ad salutem: cum verus Dei propter se amor nequeat non esse salutaris. Nihil quippe ad hoc requisitum ipsi deest: cum nequeat non esse ex gratia, saltem actuali, ut videbitur ibidem.

3°. Augustinus id evidenter docet omnibus locis, quibus nullum actum in individuo bonum agnoscit, nisi qui aliquo modo est ex fide (saltem inchoata) per charitatem operante. Fides namque & charitas, secundum Augustinum, sterilis esse non potest.

4°. Specialiter id tradit l. 4. contra Julian. c. 3. ubi non solum constanter assertit, nullos dari actus steriliter bonos, nullam veram justiciam sterilem, nullas veras virtutes steriles: sed & mirum quantum insurgit in Julianum, contrarium asserentem, ut demonstrabitur ibidem cap. . . Et ratio tantæ aversionis ipsius ab ejusmodi actibus, & virtutibus, est quia Pelagiana astutia idèò genus quoddam actuum naturaliter bonorum, ad vitam æternam sterilem, excogitavit & induxit, ut aliquem haberet colorem adstruendi aliquod in natura